

Warszawa, 27-11-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

V.7108.75.2025.MC

Pan

Waldemar Żurek

Minister Sprawiedliwości

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na skargi konsumentów oraz postulaty organizacji zrzeszających przedsiębiorców, pragnę po raz kolejny odnieść się do problematyki rynku usług świadczonych przez podmioty, które w imieniu poszkodowanych obywateli dochodzą roszczeń o odszkodowanie.

Rzecznik od dawna jest zainteresowany różnymi aspektami działalności tzw. kancelarii odszkodowawczych, na które wielokrotnie zwracał uwagę w pismach skierowanych do Ministra Sprawiedliwości¹. Rzecznik podejmuje działania monitorujące sytuację, zwłaszcza w zakresie postępu prac legislacyjnych mających na celu kompleksowe uregulowanie działalności tych firm.

¹ Pismo do Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 listopada 2022 r. (sygn. sprawy: V.7108.126.2022.MC), https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2022-11/Do_MS_firmy_odszkodowawcze_roszczenia_7.11.2022.pdf (dostęp: 15.10.2025 r.), <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kancelarie-odszkodowawcze-regulacja-dzialalnosci-ms-odpowiedz> (dostęp: 15.10.2025 r.); pismo do Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 kwietnia 2025 r. (sygn. sprawy: V.7108.28.2025.MC), <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kancelarie-odszkodowawcze-uregulowanie-ms-odpowiedz> (dostęp: 15.10.2025 r.); https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2025-04/Do_MS_kancelarie_odszkodowawcze_roszczenia_16_04_2025.pdf (dostęp: 15.10.2025 r.).

Wobec różnych problemów, z jakimi borykają się osoby korzystające z usług kancelarii odszkodowawczych, warto zwrócić uwagę na kwestię już dawno podniesioną przez Trybunał Konstytucyjny, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 19 kwietnia 2006 r. wskazał, że pozostawienie świadczenia pomocy prawnej bez wymogu uprzedniego przygotowania zawodowego (po ukończeniu studiów prawnych) i bez wyspecjalizowanej kontroli zawodowej może prowadzić do niepożądanych skutków społecznych, w szczególności nieodwracalnych prawnie następstw błędnych porad czy nieuświadomianych bądź wynikłych z braku doświadczenia zawodowego zaniechań². Zapobieganie tego typu sytuacjom jest w żywotnym interesie szerokich kręgów społeczeństwa i wykracza poza ramy zawodowych środowisk prawniczych³. Niemniej jednak, warto w tym miejscu przytoczyć też fragment uzasadnienia wyroku z dnia 26 listopada 2003 r., w którym Trybunał Konstytucyjny podniósł, że „do ustawodawcy należy ocena, czy silniejsze racje interesu publicznego przemawiają za wyłącznością świadczenia pomocy prawnej przez członków określonych korporacji zawodowych, czy też za otwarciem tej formy aktywności - w pewnym przynajmniej zakresie - dla osób dysponujących jedynie wyższym wykształceniem prawniczym. Za pierwszym rozwiązaniem przemawiają względy wskazujące na potrzebę ochrony możliwie wysokiego standardu świadczeń pomocy prawnej i potrzebę istnienia nadzoru korporacyjnego, za drugim - ochrona interesu tych grup społecznych, których nie stać na wysokospecjalistyczną pomoc prawną świadczoną przez adwokatów i radców prawnych”⁴.

Mając powyższe na uwadze, Rzecznik postanowił pochylić się zwłaszcza nad na jedną z kwestii dotyczących świadczenia usług przez kancelarie odszkodowawcze, stanowiącej jednocześnie postulat Polskiej Izby Ubezpieczeń⁵ (ustawowej organizacji samorządu branżowego, reprezentującej zakłady ubezpieczeń działające w Polsce), która wniosła o udzielenie poparcia dla założenia wprowadzenia do polskiego porządku prawnego regulacji ustawowej precyzującej procedurę wypłat odszkodowań dokonywanych przez zakłady ubezpieczeń z tytułu szkód osobowych, w szczególności w postaci obligatoryjnego wypłacania świadczeń bezpośrednio na rachunek osób poszkodowanych.

Zdaniem Polskiej Izby Ubezpieczeń, ustawowy zakres ochrony praw poszkodowanych powinien być poszerzony o regulacje ujednolicające proceder transferów środków,

² Por. wyrok TK z 19.04.2006 r., K 6/06, OTK-A 2006, nr 4, poz. 45.

³ Por. tamże.

⁴ Wyrok TK z 26.11.2003 r., SK 22/02, OTK-A 2003, nr 9, poz. 97.

⁵ Pismo Polskiej Izby Ubezpieczeń do RPO, sygn. sprawy: V.7108.75.2025.MC.

dokonywanych przez ubezpieczycieli, tj. wprowadzenie rozwiązania eliminującego pośrednictwo w tym obszarze. Niniejsze sprzyjałoby przejrzystości stosunku zobowiązaniowego między stronami oraz dawało pewność, że osoby uprawnione otrzymają świadczenie i będą władne swobodnie nim rozporządzać.

Istotne jest to tym bardziej, że klientami niniejszych firm są niejednokrotnie osoby poszkodowane w wypadkach, ponoszące ich zdrowotne konsekwencje w postaci uszczerbku na zdrowiu, niepełnosprawności, tym samym wymagające niezwłocznego wsparcia i pomocy, również w postaci środków finansowych na leczenie, rehabilitację, zakup leków, odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego.

Z uznaniem przyjmuję zaangażowanie Ministerstwa Sprawiedliwości w tę tematykę w ostatnich latach. Podzielam stanowisko Ministra Sprawiedliwości wyrażone w piśmie z 14 maja 2025 r. (sygn. DPCiG-I.437.2.2024) co do złożoności zagadnienia oraz konieczności uwzględnienia stanowisk i interesów przedsiębiorców prowadzących tzw. kancelarie odszkodowawcze, konsumentów oraz państwa.⁶ Zgadzam się także z potrzebą włączenia do dyskusji Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Ministerstwa Rozwoju i Technologii jako resortu odpowiedzialnego za politykę gospodarczą państwa. Uważam jednak, że problematyka analizowana od wielu lat wymaga bardziej zdecydowanych kroków, w tym rozpoczęcia prac legislacyjnych przynajmniej w zakresie kwestii niewywołujących sporów i od dawna postulowanych przez różne środowiska, w tym konsumenckie.

W związku z powyższym zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o informację, czy podjęto działania mające na celu wypracowanie propozycji, które mogłyby wpłynąć na skuteczniejszą ochronę klientów tzw. kancelarii odszkodowawczych, przy jednoczesnym uwzględnieniu praw przedsiębiorców, o których była mowa w odpowiedzi na pismo Rzecznika Praw Obywatelskich. Jeśli tak, to czy przedmiotowe działania obejmują pracę nad projektem ustawy regulującym problematykę działalności firm odszkodowawczych świadczących usługi w zakresie dochodzenia roszczeń od ubezpieczycieli na rzecz poszkodowanych, mającym na celu zabezpieczyć interesy i zwiększyć zakres ochrony osób korzystających z usług tych podmiotów, ewentualnie – na jakim etapie się one znajdują.

W trosce o ochronę praw obywateli, jako organ stojący na straży konstytucyjnych praw i wolności obywatelskich, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 15

⁶ https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2025-05/Odpowiedz_MS_kancelarie_odszkodowawcze_rozszczenia_14_05_2025.pdf (dostęp: 15.10.2025 r.).

lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.), wyrażam przekonanie, że należy niezwłocznie powrócić do prac legislacyjnych mających na celu kompleksowe uregulowanie działalności firm odszkodowawczych, aby zabezpieczyć między innymi interesy osób korzystających z przedmiotowych usług, które wymagają wsparcia i szczególnej ochrony ze względu na sytuację, w której się znalazły.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Pan Paweł Śliz

Przewodniczący Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

ePUAP

2. Pan Marcin Karpiński

Przewodniczący Komisji Praw Człowieka i Praworządności

Senat Rzeczypospolitej Polskiej

ePUAP

3. Pan Jan Grzegorz Prądyński

Prezes Zarządu Polskiej Izby Ubezpieczeń

ul. Twarda 18, 00-105 Warszawa